

11. etapa, streda 13. júla 2016

162,5 km – rovinatá, Carcassonne / Montpellier

ŠTART - Carcassonne (v departemente Aude, v regióne Languedoc-Roussillon)

Jedno z najzachovalejších stredovekých miest na svete. Obývali ho už Kelti, neskôr Rimania, niektoré fragmenty hradieb sa zachovali až z tejto doby. V 8. storočí mesto obsadili arabské kmene, ale franský kráľ Pipin ho oslobodil. Neskôr mesto riadil rod Trencavelovcov, za vlády ktorých sa výrazne rozšírilo a opevnilo. Patrilo však k mestám, ktoré podporovali Katarské hnutie, preto sa dostalo do sporu s cirkvou a bolo cieľom križiackej výpravy. Vojská pápeža Inocenta III. pod vedením Simona de Montforta ho kompletne zničila a zmasakrovala 20-tisíc obyvateľov. V 13. a 14. nasledoval úpadok v následku častých bitiek. Po tom čo sa stalo súčasťou Francúzskeho kráľovstva, bolo znovu vystavané opevnené a patrilo k hlavným obranným bodom na južnej hranici.

Srdcom mesta je stará časť obklopená zachovalým opevnením s hradom Chateau de Comtal. Ďalšou atrakciou je napríklad **Canal du Midi** zo 17. storočia, ktorý spája Atlantický oceán a Stredozemné more, využíva sa najmä na cestovný ruch a je ne zozname UNESCO. Každoročne sa tu koná jeden z najväčších festivalov vo Francúzsku, ktorý je mixom mnohých štýlov, neraz tu zavítali hviezdy ako Elton John, Lana Del Rey či Joe Satriani. Na francúzsky štátny sviatok 14. júla - Deň dobytia Bastily - tu každý rok organizujú veľkolepý ohňostroj. Etapa Tour de France tu zavíta 17. raz. Často je "odrazovým mostíkom" do Pyrenej, tento raz nasmeruje pelotón do regiónu Languedoc-Roussillon.

136 km – Malves-en-Minervois

Dedinka založená v 15. storočí má v centre gotický Kostol Saint-Pierre Aux Liens a štvorcovú zvonnicu so železným špicom. Pýchou obce je najmä kaštieľ **Chateau de Malves-en-Minervois** v renesančnom štýle. Honosná trojpodlažná budova so štyrmi vežami, z ktorých dve sú opevnené a vybavené strelňami, bola postavená niekedy uprostred 16. storočia a upravená v 18. storočí, kedy pribudol aj mohutný renesančný vstup. Interiéru dominuje kamenné schodisko v talianskom štýle. Kaštieľ obklopuje park a les. Sídlilo tu panstvo Malves, no v roku 1490 túto rezidenciu získal bohatý obchodník z textilom, šľachtic Guillaume de Bellissens, ktorý obchodoval s Talianskom a Španielskom a z týchto destinácií si zabezpečoval aj nábytok a umelecké diela do tohto zámku.

128,5 km – Minerve

V ťažko prístupnom skalnatom teréne sa nachádza mesto Minerve, jedno z centier Katarskej herézy v 12. a 13. storočí. Rovnako ako na všetkých okolitých územiach, sa v roku 1209 i tu odohrala križiacka výprava proti Katarom, pod vedením Simona de Montforta a jeho rytierov. Katolíckym vojskám

sa podarilo mesto obsadiť za 5 týždňov. Simon ho však nedal vypáliť a vyvraždiť ako niektoré ostatné, domácim sľúbil život a mier pokiaľ sa vzdajú svojej viery a budú opäť rešpektovať Rím. 140 Katarov sa odmietlo vzdať a bolo na mieste upálených. Ďalšie boje sa tu odohrali počas Storočnej vojny, keď tu vyčíňali Angličania na čele so synom anglického kráľa „Čiernym princom“ vojvodom z Woodstocku. Až po ôsmich krvavých bitkách boli Angličania vytlačení.

Minerve sa podarilo prepojiť s okolitými mestami železničným spojením až v roku 1912, keď tu dokončili masívny 115 m dlhý viadukt cez údolie Cesse. K miestam zaujímavým pre turistom patrí j rozsiahli komplex hradieb, opevnený Kostol Saint-Etienne, Brána Templárov a Strážna veža, v ktorej bolo kedysi väzenie, a tiež replika stredovekého katapultu a pamätník obetí prorikatarskej križiackej výpravy.

112 km –Agel

Takisto bývalá katarská osada, v ktorej dnes stojí Kostol Saint-Pierre Saint-Paul kompletne obnovený v 17. storočí so zaujímavým päťuholníkovým pôdorysom, je pozoruhodná hlavne kvôli hradu **Chateau de Agel** z 12. storočia. Katarská pevnosť dlho vzdorovala križiackej výprave a vojsku Simona de Montfort, no nakoniec kapitulovala a bola zničená. Obnovili ju v 18. storočí a v súčasnosti patrí do súkromných rúk. Sídli tu hotel, reštaurácia a vinárstvo.

96 km – Saint-Chinian

V roku 826 tu dal kráľ Ľudovít I. postaviť benediktínske opátstvo, ktoré založil mních Durand a bolo zasvätené sv. Anianovi. Krátko tu pôsobil biskup z Orleáns. Napriek veľkému katolíckemu významu toto mesto nebolo výrazne ovplyvnené náboženskými vojnami ani Storočnou vojnou. Po nich tu začala rozkvítať textilná výroba a vinárstvo. V budove bývalého opátstva je dnes radnica. Farský kostol Notre-Dame-dAssomption je postavený na ruinách pôvodnej kaplnky Opátstva sv. Aniana. Z bývalej pevnosti tu po útoku vojsk Ľudovíta XIII. v roku 1633 ostala len 15 m vysoká štvorcová veža.

Vinohrady Saint-Chinian – patria k najrozsiahlejším a najkvalitnejším v južnom Francúzsku. Ročne sa tu vyprodukuje 130-tisíc litrov vína určeného na export, z čoho je až 89 % červené víno. Červené a ružové vína zo Saint-Chinian získali už v roku 1983 ochrannú známku AOC. Na 3300 hektároch zeme na úpätí kopcov Espinouse tu pracuje takmer 500 vinárov. Najčastejšími odrodami červeného vína sú tu Carignan, Syrah, Grenache, Mourvèdre a Cinsault. Z bielych dominujú odrody biele Grenache, Marsanne a Roussanne.

81,5 km – Réales

Je to maličká dedinka, v ktorej stojí zaujímavý kombinovaný **most Réales** ponad rieku Orb. Postavili ho roku 1893 a na ľavom brehu rieky ho tvorí päť 13 m vysokých pylónov a ďalšie dva pylóny na pravej strane, ktoré sú spojené 50-metrovou železnou oblúkovou konštrukciou.

Za obcou stojí **Opátstvo Sainte-Marie de Fontcaude** založené roku 1154. Stalo sa významným centrom rehole premonštrátov, ktorí ho opustili až počas Francúzskej revolúcie. Po nej bol areál rozpredaný deviatim súkromným osobám. V roku 1969 sa cirkvi podarilo odkúpiť všetky budovy a začali dlhé rekonštrukčné práce. Momentálne sú obnovené všetky tri kaplnky v románskom štýle, z ktorých jedna je zasvätená sv. Barelovi, patrónovi vinárov. každoročne sa tu konajú vínne slávnosti ako aj rôzne koncerty.

78,5 km – Murviel-lès-Béziers

Táto obec je príkladom stredovekých dedín s veľmi úzkymi uličkami vystavaných na kruhovom pôdoryse okolo kostola alebo pevnosti. Takýto druh sídiel sa nazýva **Circulades** a sú typické pre juh Francúzska a obdobie 10., 11. a 12. storočia. Dedina Murviel má v svojom strede pozostatok pevnosti, ktorej dnešná podoba pochádza z 18. storočia. V 19. storočí sa centrum dostalo do vlastníctva obce a bola pristavaná zvonica s hodinami. Kostol Saint-Jean-Baptiste bol počas náboženských vojen zničený hugenotmi. V 15. storočí ho znovu postavili v gotickom slohu. Väčšina historických budov v centre je z kameňa z neďalekých miest Laurens, Faugères a Beaucaire, ktorý prezývajú „biela markíza“.

67 km – Puissalicon

Oobec v dizajne Circulades – pravidelne vystavaná okolo pevnosti Chateau de Puissalicon s dvomi vysokými vežami a románskym vstupným oblúkom. Stojí tu tiež Kostol Notre-Dame de la Pitté z roku 1337. Z obce pochádza sv. Guiraud, ktorý sa stal biskupom v Bézires a hlavným opátom v Cassan.

V susednej obci Puissalicon stojí päťposchodová 26 m vysoká **veža Saint-Etienne** postavená už v 10. storočí v románskom slohu a inšpirovaná lomardským architektonickým štýlom. Zvláštnosťou sú najmä veľké okná vykladané čiernymi kameňmi. Stavba dlho slúžila ako kostol.

61,5 km – Coulobres

Obec sa nenachádza priamo na trase pretekov, no kamery si ju budú všímať kvôli peknému gotickému Kostolu sv. Félix, ktorý patrí pod správu Opátstva Cassan. Táto poľnohospodárska obec je obklopená až 180 hektármi viníc. Vo veľkom sa tu pestujú aj olivy.

Zaujímavý tu je tiež zámok **Chateau de Margon** s okrúhlymi obrannými vežami pôvodne z 13. storočia. Bol postavený po tom, čo sa dedinu podarilo oslobodiť z okupácie Katarov. Pôvodne bol obohnaný hlbokou priekopou. Až do 17. storočia bolo mestečko aj hrad pod správou Francúzskeho kráľovstva. Počas revolúcie ho čiastočne vypálili, ale v 20. storočí sa ho podarilo dať do pôvodného stavu. Pamiatkari zrekonštruovali aj okolité francúzske záhrady do podoby zo 16. storočia.

49 km – Pézenas (šprintérska prémia)

Pézenas je bývalou pevnosťou vojvodstva v Toulouse, ktorá bola pripojená k monarchii v roku 1376 a následne ju spravovala šľachtická rodina Montmorency. V 16. storočí sa jej člen, Henri de Montmorency pridal k rebélii proti kráľovi Ľudovítovi XIII., a takmer 60 rokov používal titul gróf z Pézenas. Vyšlo ho to však draho, keďže nakoniec bol verejne popravený v Toulouse a mesto bolo znovu lojálne kráľovi.

Historické centrum obce sa skladá z budov z 15. až 18. storočia a zahŕňa Radnicu, Konzulát, Hotel des Lacoste, či Hotel Landes de Saint-Palais. Miestny ho volajú aj „Pettit Versailles“. Z kostolov je najväčší **Kostol sv. Jána** prevažne z 18. storočia, ktorého zvon však pochádza ešte z predchádzajúceho kostola na tomto mieste, približne z konca 16. storočia.

43 km – Montagnac

Pred vstupom do mesta pelotón prejde po rovnomennom **moste Montagnac** cez rieku Hérault postavenom v roku 1824. Stále tu stojí až 5 stredovekých vstupných brán, ktoré sa datujú okolo 12. storočia. Mesto bolo dlho pod správou monarchie, malo viacero privilégií ako napríklad možnosť organizovania trhov. Až v 16. storočí sa zapojilo do náboženských vojen, keď sa tu usídlili početné skupiny protestantov. Od 19. storočia sa začalo špecializovať na pestovanie viniča.

Masívny opevnený **Kostol Saint-André** v gotickom štýle dokumentuje prosperitu Montagnac v stredovekej ére. S jeho výstavbou začali ešte v 13. storočí, no vrchol 55 m vysokej veže a niektoré interiérové prvky dokončili až v polovici 14. storočia. Má bohatú vnútornú výzdobu s viacerými grotesknými freskami a červeným vitrážami okien.

Za zmienku stojí i komplex historických budov niekdajšieho cisteriánskeho **Opátstva Saint-Marie de Valmagne** založeného roku 1138 šľachticom Raymondom Trencavelom. Počas náboženských vojen sa dostalo do rúk kardinála Pierra de Bronziho, a ten ho dal prerobiť na biskupský palác. Počas revolúcie boli objekty zoštatnené. Od roku 1820 sa tu začalo vyrábať víno a dnes majú okolité vinohrady

Trasa Tour de France 2016 (© Cycling-Info.sk)

viac ako 75 hektárov. V suteréne budov vybudovali rozsiahli komplex pivníc a skladov. Produkujú tu najmä červené vínu typu Turenne, ktoré získalo ochrannú známku AOC od roku 1985.

cca 30 km – Sète (mimo trasy pretekov)

Prímorské mesto so špecifickými zvykmi a dialektom. Jeho názov v latinčine znamená veľryba. Nachádza sa tu druhý najväčší stredoveký rybársky prístav vo Francúzsku situovaný medzi jazerom Thau a Stredozemným morom. V roku 2004 otvorili nový prístav Port de Eaux Blanches aj s lodenicami, kde sa montujú moderné jachty. Mesto je vyhľadávané dovolenkármi, vďaka atraktívnym mestským plážam.

Blízko stojí **maják Saint-Louis** pomenovaný po Ľudovítovi IX. (sv. Ľudovít), ktorý je patrónom mesta Sète a na jeho počesť sa tu každý rok 25. augusta koná spomienková akcia s kultúrnym programom. Na kopci Mont Sain-Clair stojí kaplnka Notre-Dame de la Sallete a okolo nej **Námorný cintorín Sète**, na ktorom sú pochovaní mnohí významní umelci ako básnik Paul Valery, či režiséri Henri Colpi a Jean Vilar.

22,5 km - Montbazin

Obec pri rieke Thau a na úpätí pohoria La Moure, v ktorej je na prvom mieste vinárstvo. Nachádza sa tu veľmi ojedinelá románska kaplnka v byzantskom štýle **Chapel de Saint-Pierre** z 11. a 12. storočia. Bola súčasťou obrannej pevnosti, počas revolúcie ju rozpredali. Dnes je domovom kultúrneho strediska s koncertnou sálou.

cca 15 km - Maguelone (mimo trasy)

Na ostrove sopečného pôvodu na pobreží Stredozemného mora blízko Montpellier sa nachádza jedinečná **Katedrála sv. Petra a Pavla**. Je záhadou, prečo v roku 533 založili biskupstvo na tomto opustenom ostrove, vtedy prístupnom len po mori (dokonca skôr ako biskupstvo Montpellier). Už v 6. storočí tu postavili prvý kostol, ktorý sa neskôr rozrástol na katedrálu. Po invázii Arabov v 8. storočí bola na niekoľko rokov premenená na mešitu, zrovnaná so zemou v roku 737. V 11. storočí za pontifikátu pápeža Gregora VII. postavili novú katedrálu, sám pápež ju často navštevoval a v tomto biskupstve býval niekoľko mesiacov. Nová stavba v románskom štýle patrila v tom čase k najväčším a najhonosnejším chrámom. V 13. storočí sa biskupstvo presťahovalo do Montepelieru a ostrovček obsadili protestanti. V roku 1632 bola stavba poškodená po zásahu vojska kardinála de Richelieu. Ostrov a katedrála sa stali súčasťou kráľovstva. Po obnove, od roku 1875 je opäť otvorená a dodnes sa tu konajú bohoslužby. Na ostrove každý rok organizujú festival stredovekej hudby. Dnes je ostrov spojený s pevninou umelými násypmi.

CIEL – Montpellier

Je to ôsme najväčšie mesto Francúzska s približne 265-tisíc obyvateľmi, zároveň je to správne stredisko departmentu Hérault a celého regiónu Languedoc-Roussillon. Má výhodnú polohu medzi Alpami a Pyrenejami, a preto sem prichádza Tour de France pravidelne.

Založili ho v 8. storočí a od 10. storočia bolo dôležitým obchodným centrom. V roku 1364 tu Urban V. sídlia v Avignone založil benediktínsky kláštor a kostol. Následne sa tu presťahovalo biskupstvo z Maguelone. V 16. a 17. storočí sa tu sústredili protestanti, proti ktorým zasiahol Ľudovít XIII. Po víťaznej bitke vydal Montpellierský edikt a pripojil mesto k monarchii.

Montpellier je dnes priemyselné mesto a zároveň významné univerzitné mesto, keďže prvú univerzitu tu založili už v roku 1220 a bola to vôbec jedna z prvých univerzít na svete – tiež najstaršia dodnes fungujúca lekárska fakulta vo Francúzsku.

Historické centrum mesta tvorí rozľahlé **námestie Royale du Peyrou** (3 hektáre) v štvrti Écusson. Atraktívna verejná plocha so širokými chodníkmi, záhradami a umelými bazénmi bola vybudovaná v roku 1689. Stredobodom námestia je socha Ľudovíta XIV. na koni (kráľ „Slnko“), ktorý sám ju daroval svojmu obľúbenému mestu.

K zaujímavým stavbám určite patrí aj **Saint-Clement Aquaduct** z roku 1456 (éra kráľa Karola VIII.) pôvodne postavený za účelom dopravenia vody do 9 km vzdialenej fontány Saint-Clement. Bol úplne dokončený až o 300 rokov neskôr pod vedením architekta Henriho Pitota. Skladá sa z 236 stĺpov, ktoré majú výšku 22 m. Celá stavba je dlhá takmer 900 m. Dĺžka celého vodovodu zo začiatku 18. storočia je viac ako 17 km. Henri Pitot v roku 1768 postavil aj impozantnú **Vodnú vežu** zásobujúcu všetky mestské bazény a fontány.

Je to takisto mesto športu, keďže väčšina miestnych klubov v populárnych športoch pôsobí v najvyššej súťaži, najúspešnejší sú zrejme hádzanári, ktorí vyhrali 14 francúzskych titulov a v roku 2003 aj Ligu majstrov. Populárne je aj rugby, keďže tu stojí národný štadión **Yves du Manoir Stadium** zrekonštruovaný v roku 2007. Nesie meno bývalého reprezentanta Yvesa du Manior, ktorý zahynul pri leteckej nehode (sám pilotoval).

Spomeňme aj to, že v Montpellier sa narodili sv. Roch, zakladateľ sociológie a filozof Auguste Comte, takisto tu študoval spisovateľ symbolista Paul Valéry.